

Føroyska oljuskattaskipanin:

Harðari enn bretska - linari enn norska

Óvanliga stórir áhugi hevur verið fyri eini komandi oljuleiting við Føroyar á ráðstevnuni í Aberdeen í vikuni. Meira enn 150 fólk frá altjóða oljuíðnaðinum lurtaðu og settu spurningar til føroysku fyrilestrarhaldararnar, sum royndu at marknaðarføra Føroyar sum eitt áhguavert framtíðar leitið hjá oljufeløgnum

Arni Olafsson og Herálvur Joensen (saman við Klaus Rasmussen) royndu hvør í sínum lag á oljuráðstevnuni í Aberdeen at greiða frá 1. útbjóðing og harvið eisini marknaðarføra eina komandi oljuútbjóðing við Føroyar

JAN MULLER

Tað var fult hús bæði mikudagin og hósdagin, tá altjóða oljuheimurin vendi eyguni móti føroyska landgrunninum. Á ráðstevnuni um Føroyar sum komandi olju- og gassleitingaróki vorðu umleið 150 fólk umbodandi føroyskar myndugleikar og vinnulív, útlendsk oljufeløg, seismikkfeløg oo. við tilknýti til tann risastóra oljuíðnaðin í Bretlandi.

Á ráðstevnuni varð greitt frá nokrum av teimum treytum, sum atlandi fara at fylgja við loyvinum, sum verða givin til oljuleiting við Føroyar.

Sambært skotska blaðnum Press and Journal, so verða skattligu treytirnar, sum møguliga verða settar í 1. útbjóðing eitt sindur harðari enn tær bretska og írsku og linari enn tær

norsku.

Serliga stórir áhugi var fyri fyrilestrinum hjá Klaus Rasmussen, stjóra og limi í tí nevndini, sum í longri tíð hevur arbeitt undir Oljumálastýrinum við skatta-spurningum.

Javnvág millum oljufeløg og Føroyar

Klaus Rasmussen vísti á ráðstevnuni á, at atlanin hjá føroyingum var at „achieve a fair risk and reward balance for the oil companies and the needs of the North Atlantic community“ - tvs. at finna eina rimuliga javnvág millum váðan og vinning hjá oljufeløgnum og tørvin hjá føroyska samfelagnum.

Roknað verður eini skattaskipan í trimum portum: Fyrst er ein partafelagsskattur uppá 27%, síðani eitt royaltý uppá umleið 2% og at enda ein serskattur,

sum er í trimum portum alt eftir, hvussu nógv oljufeløgini forvina úr eini framleiðslu.

(Sosialurin skrivaði í gjár, at royaltý er roknað av umsetninginum uttan mun til um olja verður funnin ella ikki. Hetta er ikki so. Royaltý verður fyrst tikið frá oljufeløgnum, tá oljan rennur. Tvs. at framleiða oljufeløgini fyri 100 kr. av olju, so fella tær 2 kr. beinavegin og beinleidis í føroyska landskassan, blaðm.)

Klaus Rasmussen verður endurgivin í Press and Journal fyri at siga: „Sjálvt tá serskatturin kemur inn longu í byrjanini (20%) er marginals-kattaratan so læg - sum 35,6%.

Og fyri projekt við eini vinningsratu omanfyri 25%, verður marginals-katturin 46,4%. Bert fyri felt við eini vinningsratu omanfyri 30% verður marginals-kattaratan

57,1%

Klaus Rasmussen sigur

viðari, at henda skipanin er sera góð og skuldi kunna givið ta neyðuga álitid til, at skipanin er før fyri at standa ímóti sjálvstórur broytingum í oljuprisunum og øðrum búskaparlíggum faktorum kring eina oljuframleiðslu.

Við lágum lønsemi, er skattaskipanin sera samulig, setir litil krøv, og sjálvt við høgum vinningi, so er tað, sum landið tekur, á leið við tað, sum ein kann rokna við, tá man hevur í huganum, at vinningurin (profits) skal vera sera høgur fyri at útloysa ta hægstu serskattarátuna.

Klaus Rasmussen segði eisini í fyrilestri sínum á ráðstevnuni, at ein sokallað „carried interest provision“ tvs. borin áhugamál, kunnu koma uppá tal í framtíðini, um tað verður gjørt av at seta á stovn eitt landsoljufelag. Men hann undirstrikaði, at hetta kemur ikki uppá tal í byrjanini.

Hyggja longri fram

Eisini Arni Olafsson hevði orðið á ráðstevnuni. Hann segði, at Føroyar vorðu ikki áhugaðar í einum „short term“ útviklingi. Tvørturímóti verður hugt og arbeitt longri fram í tíðina m.a. við menning av einum føroyskum oljuíðnaði.

Føroyingar vita, at olja er ein avmarkað ressurs, og at ein møgulig føroysk oljuvinnna tí er tíðaravmarkað, og tí ynskja teir, at bæði føroyska samfelagið og búskapurin skulu sleppa burtur

úr einum oljutiðarskeiði í øllum góðum ella sum hann málbar seg „in a good and sound shape“, tilreiðar at takla tær avbjóðingar, sum koma eftir oljuna.

Arni Olafsson gjørdi eisini púra greitt, at tað má vera føroysk luttøka í eini oljuvinnu, bæði handilsliga og hvat arbeiðsplásssum viðvikur. Hann ávaraði eisini um, at tað framvegis eru teir føroyingar, sum ivast í eini risastóri oljuvinnu. Big Oil, nú tað er ein sannroynd, at Føroyar í dag eru fult og heilt bundin at fiskvinnuni.

Herálvur Joensen frá Oljumálastýrinum segði, at lógin fer at tryggja, at føroysk áhugamál verða vardi, har millum kravdið til allar vorur og tanastur til boripallar, skip ol (offshore units) um, at tær skulu um føroyskt landokki og síðani eisini um luttøku hjá føroyingum í projektum.

Føroyingar mugu fáa møguleikan at kappast, men skulu ikki fáa fyrimunir og framhjárattindi, um teir ikki eru kappingarførir segði Herálvur Joensen.

Hann legði aftrat, at lógin til fyrstu útbjóðing fer at verða viðgjörd í tinginum í næstu viku men fer neyvnan at verða endaliga samtykt av tinginum fyrr enn í januar. Eftir tað fer útbjóðingin at verða latin upp og fyrstu loyvin helst latin seint komandi summar.

Kelda: Press & Journal og Jeremy Cresswell, olju-journalistur

